

i fuld blomst lige nu

Vild gulerod (*Daucus carota*)
star i blomst lige nu.
Foto: Flagstaff Photos /
Wikipedia Commons.

blomsterne, nogle parrer sig her og andre ligger på lur, eksempelvis edderkopper og snyltehvepse.

Nogle af blomsterskærmens frugter kan være omdannet til røde, opsvulmede galler, de indeholder larven af gulerodsgalmygen. Man kan ofte se det højest besynderlige, at der i midten af den hvide blomsterskærm sidder en enlig, purpurrød, nogle gange næsten sort, gold blomst, hvis mørkerøde farve skyldes anthocyaner (blomsten kaldes derfor også en anthocyanblomst). En mulig forklaring kan være, at den purpurrøde blomst er med til at tiltrække bestøvere. Vild gulerod er ret produktiv, idet den, udover at sætte kraftige planter, snildt kan præstere 700-800 blomster i en stor skærm. Vild gulerod formeres udelukkende med

bier, biller og fluer. Der er mange årsager til at besøge blomsterne, nogle insekter

henter for eksempel nektar og pollen, andre lægger æg i frugtknuden, nogle spiser af

frugter, også det er den rigtig god til, idet en plante typisk kan producere cirka 4000 frugter per år og endda op til 11.000, og typisk for skærmpflanter er frugterne (frøene) olieholdige som næringsstof til deres spiring.

Som en fuglerede

Efter afblomstring antager skærmen form som en fuglerede, ved at de ydre storskærmegrene bøjer sig opad og indad, herved spærres frugterne inde, ligesom i et fængsel med tremmer for, hvilket gør det sværere for frugterne at slippe ud, før de er modne. Den visne plante danner flotte, karakteristiske vinterstandere. Skærmene kan sågar stå helt hen i foråret, før de sidste modne frugter frigøres og spredes.

Frugterne kan desuden med deres mange krogbørster let hæfte sig til dyr, på denne måde kan frugterne transporteres vidt omkring. Frugterne kan også spredes ved, at afknækkede, indfoldede skærme (eller sågar hele planten) trimler hen ad jorden i blæsevej, og på den måde kommer de til at fungere som en slags biologisk såmaskine, hvorfra frugterne så kan drysse ud. Sådanne tumlinge kaldes

vindhække, som også kaldes steppeløbere, strandløbere eller markløbere alt afhængig af lokalitet.

Vild gulerod selvsår flittigt, og frugterne (frøene) kan endda ligge i jorden i mere end 10 år og derved danne frøpulje. Vild gulerod hentyder dels til, at planten er ophav til den dyrkede, ikke-vilde køkkenurt haveguleroden og dels hentyder navnet til rodens farve. Carota kommer af græsk caroton for gulerod, afledt af kare i betydningen hoved, sigtende til gulerodens hovedlignende, fortykkede rod. Frø af planten er kendt fra jernalderen og menes at være indslæbt med korn og såsæd fra Sydeuropa.

I de nordiske lande har planten været dyrket siden 1600-tallet. I folkemedicin mod indvoldsorm, urinvejslidelser, prostata,

kløe, fordøjelsesbesvær, forbrændinger, ufrugtbarhed og gulsot. Plantens indhold af falcariol virker betændelsehæmmende og bakteriedræbende. Den indeholder det orange gule farvestof karotin (karoten), som ved indtagelse kan omdannes til A-vitamin. I køkkenet kan rødderne anvendes som grøntsag, i ovnretter, i supper med mere, nogen synes dog, at roden nærmest er uspiselig grundet dens bitterhed. Hele planten afgiver en duft af gulerod, frøene kan bruges som krydderi, blomsterskærme kan bruges til urtete. Vild gulerod kaldes også fuglerede, fugleklo, amagerrod, kaninrod og morrod (= spiselig rod).

Tekst: Carsten Mathiesen

ÅBENT ALLE HVERDAGE 9-17 • LØRDAG 9-14

Levering af sand, støbemix, muldjord, granitkræver og træflis mm. Har du trailer, kan du selv afhente.

VOGNMAND BJERRE

Stenhuggervej 19 - 6710 Esbjerg V.
Tlf. 75 15 12 15 / 40 53 12 32

GUIDNING PÅ DANSK – FÜHRUNG AUF DEUTSCH – GUIDANCE IN ENGLISH

NATIONALPARK SAFARI

SÆLSAFARI • ROBBENSAFARI • SELSAFARI

AUGUST OG SEPTEMBER 2024

9. august	10.00	17. august	08.00	25. august	14.00
10. august	11.00	18. august	08.00	26. august	17.00
11. august	11.00	19. august	08.00	27. august	17.00
12. august	15.00	20. august	09.00	28. august	18.00
13. august	17.00	21. august	19.00	29. august	18.00
14. august	18.00	22. august	09.00	30. august	18.00
15. august	18.00	23. august	09.00	31. august	18.00
16. august	19.00	24. august	12.00		

Alle ture starter på stranden 100 meter syd for nedkørslen fra Sønderho Strandvej til Fanø Vesterstrand (parkering på stranden) Professionel guidning af universitetslektor.

Guiding in English. All safaris start on the beach 100 meters south of the ramp from Sønderho Strandvej to Fanø Vesterstrand (parking on the beach) Professional guidance by university lecturer from University of Southern Denmark.

Guiding in Deutch. Alle Robbensafaris beginnt am Strand 100 m südlich des Abstiegs von Sønderho Strandvej zum Sønderho Strand (Parkplatz am Strand) Fachliche Betreuung durch dozent an der Süddänische Universität.

www.nationalparksafari.dk
Tilmelding / Anmeldung / Booking
SMS +45 20 10 87 17

FÅ JOB SOM OMDELER ... ET SKRIDT PÅ VEJEN

LIGE NU SØGER VI OMDELERE

Omdelerjobbet er et rigtig godt skridt på vejen til at lære arbejdslivet at kende. Samtidig giver det mulighed for at tjene ekstra penge.

Lige nu har vi ledige ruter i nærheden af, hvor du bor. Vi har omdeling onsdag og torsdag.

Tjek ind på blivomdeler.nu og læs mere - her kan du også søge jobbet som omdeler.

BLIVOMDELER.NU

ELLER RING PÅ 70 10 40 00